

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ก. คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการอ้างอิง โดยระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.สี. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗. ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๗. หมายถึง สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีสกขนธวคคปาลี. ภาษาบาลี เล่มที่ ๙ ข้อที่ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีสกขนธวคค ภาษาไทย เล่มที่ ๙ ข้อที่ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

อักษรย่อพระวินัยปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	
๑	วิ.มหา. (ไทย) = วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
๕	วิ.ม. (บาลี) = วินัยปิฎก	มหาวคคปาลี	(ภาษาบาลี)
	วิ.ม. (ไทย) = วินัยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
๗	วิ.จุ. (ไทย) = วินัยปิฎก	จุฬวรรค	(ภาษาไทย)
๘	วิ.ป. (ไทย) = วินัยปิฎก	ปริวารวรรค	(ภาษาไทย)

อักษรย่อพระสุตตันตปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	
๙	ที.สี. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย สีสกขนธวคค	(ภาษาไทย)
๑๐	ที.ม. (บาลี) = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย มหาวคคปาลี	(ภาษาบาลี)
	ที.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
๑๑	ที.ปา. (บาลี) = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค	(ภาษาบาลี)
	ที.ปา. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
๑๒	ม.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
๑๕	ส.ส. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
๑๖	ส.นิ. (บาลี) = สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย นิทานวคคปาลี	(ภาษาบาลี)

ส.นิ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
๑๘ ส.สพ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สพายนวรรค	(ภาษาไทย)
๑๙ ส.ม.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวรรคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ส.ม.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวรรวรรค	(ภาษาไทย)
๒๐ อง.ทก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ติก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.ติก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๑ อง.จตุกก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๒ อง.ฉกก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ฉกนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๓ อง.สตตก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๔ อง.ทสก.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๕ ขุ.ขุ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.อุ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อุทาน	(ภาษาไทย)
ขุ.สุ.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สูตรนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.สุ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สูตรนิบาต	(ภาษาไทย)
๒๖ ขุ.เถร.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	เถรคาถา	(ภาษาไทย)
๓๐ ขุ.จุ.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	จุฬนิเทศปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.จุ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	จุฬนิเทศ	(ภาษาไทย)
๓๑ ขุ.ป.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฐิสมภิทามคคปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.ป.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฐิสมภิทามรรค	(ภาษาไทย)
๓๒ ขุ.อป.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อปทาน	(ภาษาไทย)
๓๓ ขุ.พทุธ.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	พทุธวงศ์	(ภาษาไทย)

อักษรย่อคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	
๓๓	อภ.สง.	(ไทย) = อภิธรรมปิฎก	ธรรมสังคณี (ภาษาไทย)
๓๔	อภ.วิ.	(บาลี) = อภิธรรมปิฎก	วิภังคปาติ (ภาษาบาลี)
	อภ.วิ.	(ไทย) = อภิธรรมปิฎก	วิภังค์ (ภาษาไทย)

๓๖ อภิ.ป. (ไทย) = อภิธรรมปิฎก บุคคลบัญญัติ

(ภาษาไทย)

ข. คำย่อเกี่ยวกับคัมภีร์อรรถกถา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และภาษาไทย ใช้ฉบับพระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๔ รูปแบบการอ้างอิงจะขึ้นต้นด้วยอักษรย่อชื่อคัมภีร์แล้วตามด้วย เล่ม/ข้อ/หน้า ตัวอย่าง ที.สี.อ. (บาลี) ๑/๑๓/๒๐. หมายถึง ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี สีลขันธวรรค อรรถกถา. เล่มที่ ๑ ข้อ ๑๓ หน้า ๒๐ และ ที.สี.อ. (ไทย) ๑/๒๕๕/๑๐๗. หมายถึง ทีฆนิกาย สุมังคลวิลาสินี สีลขันธวรรค อรรถกถา. เล่มที่ ๑ ข้อ ๒๕๕ หน้า ๑๐๗ เป็นต้น กรณีที่อรรถกถาเล่มใดไม่มีเลขข้อ รูปแบบการอ้างอิงจะขึ้นต้นด้วยอักษรย่อชื่อคัมภีร์แล้วตามด้วย เล่ม/หน้า ตัวอย่าง อภิ.สง.อ. (บาลี) ๑/๑๗๒. หมายถึง อภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี อ> ๙สาลินี อ> ๙กถา. เล่มที่ ๑ หน้า ๑๗๒. หากคัมภีร์ มีจำนวนเล่มเดียว จะใช้วิธีการอ้าง ข้อ/หน้า ตัวอย่าง ขุ.ม.อ. (บาลี) ๒/๔. หมายถึง ขุททกนิกาย สทฺธมมปปชฺโชติกามหานิเทศ อ> ๙กถา. ข้อ ๒ หน้า ๔ เป็นต้น

อักษรย่อคัมภีร์อรรถกถาพระวินยปิฎก

วิ.ม.อ. (บาลี) = วินยปิฎก สมณฑปาสาทิกา มหาวคฺค> ๙กถา (ภาษาบาลี)

อักษรย่อคัมภีร์อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ที.ปา.อ.	(บาลี) = ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	ปาฏิกวคฺค> ๙กถา	(ภาษาบาลี)
ที.ม.อ.	(บาลี) = ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	มหาวคฺค> ๙กถา	(ภาษาบาลี)
ที.ม.อ.	(ไทย) = ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	มหาวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.ม.อ.	(บาลี) = มัชฌิมนิกาย	ปปญจสุทนี	มูลปณณาสก> ๙กถา	(ภาษาบาลี)
ม.ม.อ.	(ไทย) = มัชฌิมนิกาย	ปปญจสุทนี	มูลปณณาสก> อรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.อุ.อ.	(บาลี) = มัชฌิมนิกาย	ปปญจสุทนี	อุปริปณณาสก> ๙กถา	(ภาษาบาลี)
ม.อุ.อ.	(ไทย) = มัชฌิมนิกาย	ปปญจสุทนี	อุปริปณณาสก> อรรถกถา	(ภาษาไทย)
ส.ส.อ.	(บาลี) = สังยุตตนิกาย	สารัตถปกาสินี	สคาถวคฺค> ๙กถา	(ภาษาบาลี)
ส.ส.อ.	(ไทย) = สังยุตตนิกาย	สารัตถปกาสินี	สคาถวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ส.ม.อ.	(ไทย) = สังยุตตนิกาย	สารัตถปกาสินี	มหาวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ส.นิ.อ.	(ไทย) = สังยุตตนิกาย	สารัตถปกาสินี	นิทานวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อง.เอก.อ.	(ไทย) = สังยุตตนิกาย	มนโรธปุรนี	เอกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)

อง.ทก.อ.	(บาลี) =	องคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	ทกฺนิปาตอ> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
อง.ทก.อ.	(ไทย) =	อังคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	ทกฺนิบาตอรรธกถา		(ภาษาไทย)
อง.จตุก.อ.	(ไทย) =	อังคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	จตุกฺกนิบาตอรรธกถา		(ภาษาไทย)
อง.ปญจก.อ.	(ไทย) =	อังคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	ปญจกนิบาตอรรธกถา		(ภาษาไทย)
อง.ฉก.อ.	(บาลี) =	องคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	ฉกฺกนิปาตอ> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
อง.ฉก.อ.	(ไทย) =	อังคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	ฉกฺกนิบาตอรรธกถา		(ภาษาไทย)
อง.สตตก.อ.	(บาลี) =	องคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	สตตกนิปาตอ> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
อง.สตตก.อ.	(ไทย) =	อังคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	สัตตกนิบาต	อรรธกถา	(ภาษาไทย)
อง.อญฺ ก.อ.	(ไทย) =	ขุททกนิกาย	มโนรธปุรณิ	อญฺฐกนิบาตอรรธกถา		(ภาษาไทย)
อง.นวก.อ.	(ไทย) =	ขุททกนิกาย	มโนรธปุรณิ	นวกนิบาตอรรธกถา		(ภาษาไทย)
อง.ทสก.อ.	(บาลี) =	องคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	เอกทสกนิปาตอ> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก.อ.	(ไทย) =	อังคฺตฺตฺรณิกาย	มโนรธปุรณิ	เอกทสกนิบาตอรรธกถา		(ภาษาไทย)
ขุ.อุ.อ.	(บาลี) =	ขุททกนิกาย	ปรมตฺถโชติกา	ขุททกปา> ๑> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
ขุ.อุ.อ.	(ไทย) =	ขุททกนิกาย	ปรมัตถโชติกา	ขุททกปาฐอรรธกถา		(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.อ.	(บาลี) =	ขุททกนิกาย	ธมฺมปทอ> ๙	กถา		(ภาษาบาลี)
ขุ.ธ.อ.	(ไทย) =	ขุททกนิกาย	ธรรมบพอรรธกถา			(ภาษาไทย)
ขุ.วิ.อ.	(ไทย) =	ขุททกนิกาย	ปรมัตถทีปนี	วิมานวัตถุอรรธกถา		(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.อ.	(บาลี) =	ขุททกนิกาย	ปรมตฺถทีปนี	อิติวุตฺตก> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
ขุ.ป.อ.	(บาลี) =	ขุททกนิกาย	สทฺธมฺมปฺปกาสินี	ปฏิสัมภิทามคฺค> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
ขุ.ป.อ.	(ไทย) =	ขุททกนิกาย	สัทธรรมปกาสิณี	ปฏีสัมภิทามรรคอรรธกถา		(ภาษาไทย)
ขุ.อป.อ.	(ไทย) =	ขุททกนิกาย	วิสุทฺทชนวิลาสินี	อปทานอรรธกถา		(ภาษาไทย)

อักษรย่อคัมภีร์อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก

อภิ.สง.อ.	(บาลี) =	อภิธมฺมปิฎก	ธมฺมสงคฺคณิ	อ> ๙	สาลินี> ๙	กถา	(ภาษาบาลี)
อภิ.วิ.อ.	(บาลี) =	อภิธมฺมปิฎก	วิภงฺค	สมโฆทฺวิโนทฺทนี> ๑	กถา		(ภาษาบาลี)
อภิ.วิ.อ.	(ไทย) =	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	สัสมโฆทฺวิโนทฺทอรรธกถา			(ภาษาไทย)

อักษรย่อคัมภีร์ปกรณ์วิเสส

วิสุทฺธิ.	(บาลี) =	วิสุทฺธิมคฺคปกรณ					(ภาษาบาลี)
วิสุทฺธิ.	(ไทย) =	วิสุทฺธิมรรคปกรณ					(ภาษาไทย)

อักษรย่อคัมภีร์ฎีกาปกรณ์วิเสส

วิสุทธิ.ฎีกา.	(บาลี) =	ปรมตถมณชูลสา	วิสุทธิมคฺคมหาฎีกา	(ภาษาบาลี)
วิสุทธิ.ฎีกา.	(ไทย) =	ปรมตถมณชูลสา	วิสุทธิมรรคมหาฎีกา	(ภาษาไทย)
วิภาวินี.	(บาลี) =	อภิธมฺมตถวิภาวินีฎีกา		(ภาษาบาลี)